Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät, annettu 27 päivänä marraskuuta 2012, terveyttä edistävän liikunnan lisäämisestä

(2012/C 393/07)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO JA JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT, jotka

1. PALAUTTAEN MIELEEN LIITTEESSÄ ESITETYN ASIAN POLIITTISEN TAUSTAN JA ERITYISESTI:

1. Euroopan unionin urheilualan työsuunnitelman vuosiksi 2011–2014 ([1]), joka hyväksyttiin 20. toukokuuta 2011 ja jossa määritettiin terveyttä edistävä liikunta EU:n tason urheilualan yhteistyön yhdeksi ensisijaiseksi aiheeksi ja jolla perustettiin urheilua, terveyttä ja osallistumista käsittelevä asiantuntijaryhmä, joka sai tehtäväksi tutkia, miten lisätä terveyttä edistävää liikuntaa ja siihen osallistumista ruohonjuuritason urheilutoiminnassa.

2. Komission 7. heinäkuuta 2007 antaman urheilun valkoisen kirjan ([2]), jossa korostettiin liikunnan merkitystä ja esitettiin suunnitelma, jonka mukaan komissio tekisi ehdotuksen liikuntaa koskevista suuntaviivoista vuoden 2008 loppuun mennessä; ja urheilun eurooppalaisen ulottuvuuden kehittämisestä 18. tammikuuta 2011 annetun komission tiedonannon ([3]), jossa todettiin, että urheilu on perustava osa kaikkea sellaista julkista toimintapolitiikkaa, jolla pyritään fyysisen aktiivisuuden lisäämiseen, ja kehotettiin jatkamaan pyrkimyksiä kansallisten suuntaviivojen laatimiseksi, mihin sisältyy uudelleentarkastelu ja koordinointi.

2. PANNEN MERKILLE:

1. Fyysistä aktiivisuutta koskevat EU:n suositukset, joihin EU:n jäsenvaltioiden urheilusta vastaavat ministerit suhtautuivat myönteisesti epävirallisessa kokouksessaan marraskuussa 2008 ja joissa kannustetaan toteuttamaan eri alojen välisiä politiikkoja liikunnan lisäämiseksi koko väestön osalta yhteiskuntaluokasta, iästä, sukupuolesta, rodusta, etnisestä taustasta ja fyysisistä kyvyistä riippumatta ([4]).

3. KATSOEN SEURAAVAA:

1. Maailman terveysjärjestä (WHO) on hiljattain määrittänyt riittämättömän liikunnan ennenaikaisen kuolleisuuden ja tautien neljänneksi tärkeimmäksi riskitekijäksi maailmassa ([5]).

2. Liikunta on tehokkaimpia keinoja ehkäistä ennalta ei-tarttuvia tauteja ja torjua lihavuutta ([6]). On myös olemassa yhä enemmän näyttöä liikunnan ja mielenterveyden ja kognitiivisten prosessien välisestä positiivisesta korrelaatiosta ([7]). Liikunnan puute vaikuttaa haitallisesti ihmisten henkilökohtaisen terveyden ohella myös terveydenhuoltojärjestelmiin ja talouteen kokonaisuudessaan liikunnan puutteen aiheuttamien merkittävien suorien ja välillisten kustannusten vuoksi ([8]). Liikunnan hyödyt koskevat ennalta ehkäisyä, hoitoa ja kuntoutusta, joten siitä on etua joka iässä ja sillä on erityinen merkitys Euroopan väestön ikääntymisen ja kaikenikäisten korkean elämänlaadun säilyttämisen kannalta.

3. Fyysisen aktiivisuuden lisäämistä on vauhditettu eri tasoilla ja eri strategioilla, toimintapolitiikoilla ja ohjelmilla, koska tietoisuus terveyttä edistävän liikunnan merkityksestä elämän eri vaiheissa on jatkuvasti parantunut. Eräissä EU:n jäsenvaltioissa on toteutettu merkittäviä toimia, joilla on tarjottu kansalaisille mahdollisuuksia ja kannustusta fyysisen aktiivisuuden lisäämiseen. Fyysiseen aktiivisuuteen kannustava valistus, jossa liikunta-ala on mukana, voi olla hyödyllistä kansalaisten tavoittamisessa.

4. Kaiken kaikkiaan niiden EU:n kansalaisten osuus, jotka onnistuvat noudattamaan fyysisen aktiivisuuden määrää koskevia suosituksia, ei ole noussut viime vuosina; joissakin maissa harjoitetun liikunnan määrää vähenee ([9]). Nykyinen vähän liikuntaa harrastavien suuri osuus on keskeinen huolenaihe EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa sekä terveydelliseltä, sosiaaliselta että taloudelliselta kannalta katsottuna.

5. Fyysisen aktiivisuuden tehokkaaseen edistämiseen, joka johtaa liikuntaa harrastavien osuuden kasvuun, on saatava mukaan kohdassa 6 mainitut alat, myös liikunta-ala, koska urheilutoiminta ja harrasteliikunta ovat tärkeimpiä liikunnan lähteitä.

([1]) EUVL C 162, 1.6.2011, s. 1.
([2]) Asiak. 11811/07 – COM(2007) 391 final.
([3]) Asiak. 5597/11 – COM(2011) 12 final.
([4]) Liikuntaa koskevat EU:n suuntaviivat: http://ec.europa.eu/sport/library/documents/c1/eu-physical-activity-guidelines-2008_en.pdf. Puheenjohtajavaltio Ranskan päätelmät urheilusta ja terveydestä: http://ec.europa.eu/sport/library/documents/b21/ue08pfue_conclusions_presidence_definitives_en.pdf
([5]) Maailmanlaajuiset terveyttä edistävää liikuntaa koskevat suositukset, WHO, 2010.
([6]) http://www.who.int/healthinfo/global_burden_disease/global_health_risks/en/index.html
([7]) http://www.health.gov/paguidelines/Report/pdf/CommitteeReport.pdf
([8]) WHO Europe (2007): A European framework to promote physical activity for health.
([9]) Euroopan komissio: Erityiseurobarometri 183-6 (joulukuu 2003), 246 (marraskuu 2006), 213 (marraskuu 2004) ja 334 (maaliskuu 2010).

6. Fyysistä aktiivisuutta koskevat EU:n suositukset muodostavat hyvän perustan fyysisen aktiivisuuden lisäämiseen tähtäävien eri alojen välisten politiikkojen tukemiselle, erityisesti liikunnan, terveydenhuollon, koulutuksen, ympäristön, kaupunkisuunnittelun ja liikenteen aloilla, tarjoamalla ohjeita jäsenvaltioille niiden kehittäessä kansallisia terveyttä edistävää liikuntaa koskevia strategioitaan.

7. Eräät jäsenvaltiot soveltavat jo kyseisiä suosituksia tai joitakin niiden periaatteista omien kansallisten politiikkojensa ja strategioidensa puitteissa. Kaiken kaikkiaan jäsenvaltioiden välisissä lähestymistavoissa on kuitenkin suuria eroja ja suositusten mukaisten terveyttä edistävää liikuntaa koskevien politiikkojen toteuttamista voitaisiin edelleen parantaa.

8. Urheilua, terveyttä ja osallistumista käsittelevä asiantuntijaryhmä on määrittänyt toimeksiantonsa mukaisesti joukon suositeltavia toimenpiteitä terveyttä edistävän liikunnan entistä tehokkaampaa lisäämistä koskeviin erityisnäkökohtiin liittyen. Niitä ovat ([1]):

— panostaminen EU:n aloitteeseen, jolla edistetään fyysistä aktiivisuutta koskevien EU:n suositusten täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa kevyen seurannan järjestelmän avulla,

— ohjeet liikunta-alan ja terveydenhuoltoalan välisen yhteistyön tehostamiseksi jäsenvaltioissa,

— joukko periaatteita fyysisen aktiivisuuden osuudesta aktiivisessa ikääntymisessä EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa.

4. KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA:

1. Jatkamaan työtä sellaisten strategioiden ja eri alojen välisten politiikkojen kehittämiseksi ja toteuttamiseksi, joiden tavoitteena on liikunnan lisääminen fyysistä aktiivisuutta koskevat EU:n suositukset tai niitä tukevat periaatteet huomioon ottaen.

2. Kannustamaan ja tukemaan asianmukaisella tasolla aloitteita, joilla pyritään lisäämään fyysistä aktiivisuutta liikunta-alalla ja joita ovat esimerkiksi yksityiskohtaiset suuntaviivat liikuntamahdollisuuksien parantamiseksi paikallisissa urheiluseuroissa, jonkin tietyn urheilulajin urheilujärjestöjen käyttöön ottamat tai harrasteliikunnassa omaksutut erityisohjelmat tai kuntosaleilla toteutettavat erityistoimet, joita liikunta- ja kuntoiluala voisivat soveltaa ja jotka voisivat edistää yhteistyötä muiden alojen kanssa, erityisesti koulutuksen ja terveydenhuollon alalla.

3. Kannustamaan aktiivista ikääntymistä tukevan fyysisen aktiivisuuden sisällyttämistä kansallisiin politiikkoihin ja rahoitusjärjestelyihin liikunnan osalta, ja näin ollen harkitsemaan hankkeita, joiden tavoitteena on lisätä terveyttä edistävää liikuntaa ikääntyneiden keskuudessa ottaen samalla huomioon toimintakyvyn eri tasot.

4. Edistämään tarvittaessa kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän mukaisesti yhteistyön tiivistämistä liikunta-, terveydenhuolto- ja muiden alojen välillä ottaen huomioon eräissä jäsenvaltioissa kehitetyt parhaat käytännöt.

5. Harkitsemaan valistuksen ja tiedottamisen käyttöä sekä kansallisella että paikallisella tasolla kansalaisten kiinnostuksen herättämiseksi aktiivisemman elämäntyylin omaksumiseen.

5. KEHOTTAVAT EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTON PUHEENJOHTAJAVALTIOTA, JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA TOIMIVALTUUKSIENSA PUITTEISSA:

1. Tehostamaan niiden politiikanalojen välistä yhteistyötä, jotka ovat vastuussa fyysistä aktiivisuutta koskevien EU:n suositusten mukaisesti fyysisen aktiivisuuden lisäämisestä erityisesti liikunnan, terveydenhuollon, koulutuksen, ympäristön, kaupunkisuunnittelun ja liikenteen aloilla.

2. Varmistamaan aktiivisen ikääntymisen ja sukupolvien välisen solidaarisuuden eurooppalaisen teemavuoden 2012 osalta, että urheilua, terveyttä ja osallistumista käsittelevän asiantuntijaryhmän laatimat aktiivista ikääntymistä tukevat fyysistä aktiivisuutta koskevat periaatteet otetaan soveltuvilta osin huomioon teemavuoden poliittisissa jatkotoimissa ja kaikissa kansallisissa harrasteliikuntastrategioissa.

3. Parantamaan terveyttä edistävän liikunnan ja liikuntaan osallistumisen lisäämiseen EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa tarkoitettujen toimintapolitiikkojen näyttöpohjaa muun muassa sisällyttämällä liikunta Euroopan unionin vuosien 2013–2017 tilasto-ohjelmaan.

6. PYYTÄVÄT EUROOPAN KOMISSIOTA:

1. Tällä alalla aikaisemmin tehdyn työn, erityisesti fyysistä aktiivisuutta koskevat EU:n suositukset, huomioon ottaen tekemään ehdotuksen terveyttä edistävää liikuntaa koskevaksi neuvoston suositukseksi ja harkitsemaan kevyen seurannan kehyksen sisällyttämistä siihen, jotta voitaisiin arvioida edistymistä sellaisen suppean indikaattorijoukon avulla, joka perustuisi mahdollisimman suuressa määrin urheilua, terveyttä ja osallistumista käsittelevän asiantuntijaryhmän nimeämiin käytettävissä oleviin tietolähteisiin.

2. Julkaisemaan säännöllisiä katsauksia liikunnasta ja fyysisestä aktiivisuudesta sekä ottamaan huomioon terveyttä edistävään liikuntaan liittyvän tutkimustoiminnan EU:n tulevassa tutkimusohjelmassa.

([1]) http://ec.europa.eu/sport/news/20120803-eu-xg-shp-fin-rpt_en.htm

3. Edistämään ja tukemaan parhaiden käytäntöjen vaihtoa EU:ssa terveyttä edistävän liikunnan ja liikuntaan osallistumisen osalta muun muassa tukemalla hankkeita ja niiden tuloksista tiedottamista asiaan liittyvien EU:n rahoitusjärjestelyjen ja ohjelmien puitteissa. Parhaiden käytäntöjen vaihto voisi liittyä seuraaviin toimiin:

   — koulutus, tiedotus ja kansalaisvalistus kaikilla asianmukaisilla tasoilla,

   — asiaan liittyvien politiikanalojen välinen yhteistyö ja asianomaisten sidosryhmien ottaminen mukaan nykyisten suuntaviivojen täytäntöönpanoon,

   — liikunnan, erityisesti urheiluseurojen ja liikuntajärjestöjen, rooli,

   — tulokselliset strategiat, toimintapolitiikat ja ohjelmat, myös arviointitulokset,

   — mahdolliset toimintapoliittiset ja lainsäädäntötoimenpiteet, jotka ovat osoittautuneet tehokkaiksi puuttumisessa liikunnan harrastamisen vähäisyyteen yksittäisissä EU:n jäsenvaltioissa.

4. Harkitsemaan vuotuisen urheilun eurooppalaisen teemaviikon perustamista (pitäen mielessä sen rahoitusta ja organisointia koskevat näkökohdat) keinona lisätä fyysistä aktiivisuutta ja liikuntaan osallistumista kaikilla tasoilla vastaavat kansalliset aloitteet huomioon ottaen ja yhteistyössä asiaankuuluvien liikuntajärjestöjen kanssa. Teemaviikko olisi perustettava nykyisille tiedotuskampanjoille kaikki niistä opittu huomioon ottaen ja niille lisäarvoa luoden. Teemaviikon olisi hyödynnettävä niistä asiaan liittyvistä hankkeista saatuja kokemuksia, joita on rahoitettu urheilun alalla vuoden 2009 valmistelutoimilla, sekä niiden hankkeiden tuloksia, joita rahoitetaan asiaan liittyvillä ehdotuspyynnöillä urheilualan valistustoimia koskevan vuoden 2012 valmistelutoimen puitteissa.

LIITE

— Neuvoston päätelmät, annettu 1 ja 2 päivänä joulukuuta 2011, terveyteen liittyvien erojen vähentämisestä EU:ssa yhteisin toimin terveellisten elämäntapojen edistämiseksi [1],

— Euroopan komission valkoinen kirja ”Ravitsemukseen, ylipainoon ja lihavuuteen liittyviä terveyskysymyksiä koskeva eurooppalainen strategia” [2],

— Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 940/2011/EU, annettu 14 päivänä syyskuuta 2011, aktiivisen ikääntymisen ja sukupolvien välisen solidaarisuuden eurooppalaisesta teemavuodesta (2012) [3] sekä liikunnan roolista tähän liittyen.

---

[1] Asiak. 16708/11.
[2] Asiak. 9838/07 – COM(2007) 279 final.
[3] EUVL L 246, 23.9.2011, s. 5.